

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Rager har Ordet for en kort Bemærkning.

Rager: Den Kritik, det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen rettede mod Ingeniørernes Honorar, vilde, hvis Basis havde været rigtig, have været fuldkommen berettiget. Men Historien om Cementprisen har overhovedet ingen Interesse i denne Forbindelse, for indtil 1923 beregnedes ethvert Honorar i Procenter af Overslagssummen. Da Cementen steg, fik Ingeniørerne ikke mere, hvis de ikke kunde forhandle sig til Rette med deres Bygherre om paa Grund af de ekstraordinære Tider at faa lidt mere, fordi de selv maatte betale mere til deres Assistance. I 1923, da det var ved at vende, satte man den Bestemmelse ind, at Honorarer beregnes normalt efter Anlægssummen, men saa staar der videre: Dog har Bygherren Ret til at kræve Honoraret beregnet efter Overslagssummen, saafremt det ved Udførelsen maatte vise sig, at Anlægssummen er blevet væsentlig højere end Overslagssummen, for saa vidt denne ved Fejl fra Ingeniørens Side har været for lavt ansat. Det er altsaa muligt, at man altid har kunnet faa det efter Overslagssummen, naar man blot har haft den Ansvarsfølelse — hvilken undertiden har manglet —, at man, inden man slipper Ingeniøren løs paa Arbejdet, læser disse Regler igennem og supplerer dem med de for det paagældende Arbejde nødvendige Tilføjelser. Men Historien om Cementen maa jeg henvise til — er det ikke *calendas graecas*, man kalder det?

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen har Ordet for en kort Bemærkning.

J. Chr. Jensen: Jeg maa sige, at den sidste Udtalelse fra det ærede Medlem Hr. Rager forbavtede mig i allerhøjeste Grad, fordi Overslagssummerne til en hvilken som helst Tid har været baseret paa Dagspriserne, saa de Ingeniører, der har beregnet deres Overslag paa det Tidspunkt, da Cementen kostede 28 Kr., har ogsaa faaet deres Honorar beregnet efter de 28 Kr.; det er ikke mig, der er ved Siden af, men det er det ærede Medlem. Det ærede Medlem Hr. Koch sagde, at det er ikke Regler,

man behøver at følge, hvilken Bemærkning jeg i øvrigt er meget glad for. Det er altsaa ikke en Priskurant, man har Pligt til at følge; men jeg vil dog gerne gøre opmærksom paa, at Staten, saa vidt jeg ved, altid har maattet betale efter den.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Korsgaard har Ordet for en kort Bemærkning.

Korsgaard: Det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensens principielle Betragtninger i Retning af, at Honorarer ikke bør beregnes af Overslagssummen, kan jo have noget bestikkende ved sig, og jeg vil ogsaa erkende, at en Beregning af den Art kan virke noget forbløffende. Under Krigstiden, da der var en vis Periode, hvor man ikke maatte tjene mere end en vis Procent af ens Driftsomkostninger, kan jeg fra min egen lille Forretning huske, at jeg pengemæssig set gned mig i Hænderne, jo mere Priserne steg, for jo mere tjente jeg. For saa vidt kan Princippet virke lidt komisk.

Men det Eksempel, som det ærede Medlem opstillede med Cementen, synes jeg rammer fuldkommen ved Siden af. Man vil altid i et saadant Overslag kunne pille en eller anden Vare ud, som er steget forholdsvis højt; men det, der ligger bag hele Procentberegningen, er jo, at den skal give den paagældende Udøver af Erhvervet en passende Indtægt til at leve for. Og Spørgsmaalet bliver da i denne Forbindelse, om Overslagssummerne, eventuelt Anlægssummerne for Bygnings- eller Ingeniørarbejder, eller hvad det nu kan være, er steget mere eller mindre end Leveniveauet i Almindelighed. Hvis man mener, at en Ingeniør eller en Arkitekt i Fredstider bør have f. Eks. 5 000 Kr. om Aaret eller eventuelt 10 000 Kr., saa er det ganske lige til, at naar Prisniveauet fordobles, saa skal de paagældende ogsaa have det dobbelte for at kunne leve paa samme Niveau som før Dyrtiden, og derfor kan jeg slet ikke forstaa det ærede Medlems Ræsonnement. Man kan ikke tage den enkelte Ting ud, men maa tage det som en Helhed og saa spørge, om den samlede Stigning har gjort det urimeligt, at Ingeniørernes og eventuelt Arkitekternes Honorarer beregnes efter den gamle Procentberegning. Og dér har jeg den Tro, at